

MEDIACJE – ISTOTA, ZALETY I KOSZTY

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelarię Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3
02-323 Warszawa
tel. (0-22) 822 30 30; (0-22) 258 62 27
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Źródła prawa

- * Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych
- * Art. 183¹ - Art. 183¹⁵ oraz art. 436, art. 445² Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

Materiały źródłowe

- * www.mediacja.gov.pl
- * A.Rękas (red.), *Czy tylko Sąd rozstrzygnie nasz spór? Mediacja i sądownictwo polubowne. Informator o alternatywnych metodach rozwiązywania sporów.*, 2010

Istota mediacji

- * Mediacja jest jedną z metod rozwiązywania sporów. W jej przebiegu uczestniczy osoba trzecia (mediator) którego zadaniem jest pomoc stronom we wzajemnej komunikacji, określeniu interesów i kwestii do dyskusji oraz dojściu do wspólnie akceptowalnego porozumienia.

Definicja mediacji

- * Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych: Mediacja oznacza zorganizowane postępowanie o dobrowolnym charakterze, bez względu na jego nazwę lub określenie, w którym przynajmniej dwie strony sporu próbują same osiągnąć porozumienie w celu rozwiązania ich sporu, korzystając z pomocy mediatora. Postępowanie takie może zostać zainicjowane przez strony albo może je zaproponować lub zarządzić sąd lub nakazać prawo państwa członkowskiego. Termin ten obejmuje mediację prowadzoną przez sędziego, który nie jest odpowiedzialny za jakiegokolwiek postępowanie sądowe dotyczące rzeczonego sporu. Nie obejmuje on jednak prób podejmowanych przez sąd lub sędziego rozstrzygającego spór w toku postępowania sądowego dotyczącego rzeczonego sporu;

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Cechy mediacji

Mediacja charakteryzuje się:

- * Dobrowolnością - zarówno o skorzystaniu z mediacji, jak i z postępowania przed sądem polubownym decydują dobrowolnie zwaśnione strony
- * Poufnością – mediator obowiązany jest do zachowania tajemnicy pertraktacji;
- * Neutralnością - mediator nie może narzucać stronom własnych propozycji rozwiązań sporu
- * Brakiem sformalizowania i prostotą procedur – mediacja nie charakteryzuje się takim rygoryzmem jak postępowanie sądowe, jest kształtowana przez strony mediacji w jej trakcie
- * Szybkością postępowania – nie wiąże się ona z oczekiwaniem na terminy rozprawy, wydania przez biegłych opinii etc.
- * Kosztami niższymi niż sądowe

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Cel mediacji

- * Mediacja służy do wypracowania rozwiązania, które będzie satysfakcjonowało obydwie strony konfliktu. Nie oznacza to zatem dążenia do ustalenia kto ma rację w danym sporze. Inaczej rzecz ujmując, ma ona na celu załagodzenie lub wygaszenie konfliktu. Pertraktacje odbywają się przy założeniu, iż każda ze stron konfliktu jest równoprawnym partnerem do rozmów. Za wynik mediacji odpowiadają same strony.

Instytucja mediatora

- * Niezwykle istotną rolę w procesie mediacji pełni mediator. Jest to osoba pomagająca stronom we wzajemnym wysłuchaniu, przedstawieniu własnych racji i argumentów, odnalezieniu wspólnych interesów, wypracowaniu rozwiązań. Odznacza się on bezstronnością, nie może zajmować stanowiska co do przedmiotu sporu, nie może narzucać stronom własnych propozycji rozwiązania konfliktu. Powinien prowadzić mediację w taki sposób, by ewentualna dysproporcja sił stron nie miała wpływu na przebieg mediacji i jej ostateczny wynik.

Definicja mediatora

- * Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych: Mediator oznacza osobę trzecią, do której zwrócono się o to, aby przeprowadziła mediację w sposób skuteczny, bezstronny i kompetentny, bez względu na jej nazwę lub zawód wykonywany w danym państwie członkowskim oraz sposób jej wyznaczenia lub formę, w której zwrócono się do niej o przeprowadzenie mediacji.

Instytucja mediatora

- * Warunkiem koniecznym dla mediatora jest posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych oraz korzystanie z pełni praw publicznych. Mediatorem nie może być jednak sędzia, za wyjątkiem sędziego w stanie spoczynku. W sprawach o rozwód i separację oraz rodzinnych i opiekuńczych, o ile strony nie ustaliły mediatora, sąd kieruje strony do stałego mediatora posiadającego wiedzę teoretyczną, w szczególności posiadającego wykształcenie z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii lub prawa oraz umiejętności praktyczne w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.
- * Organizacje społeczne i zawodowe, które prowadzą listy stałych mediatorów i tworzą ośrodki mediacyjne, samodzielnie określają wymogi i kwalifikacje, jakie musi posiadać osoba, która chce być wpisana na listę stałych mediatorów.

Listy mediatorów

- * Osoby będące stałymi mediatorami wpisywane są na listy prowadzone przez organizacje społeczne i zawodowe, których przedmiotem działalności jest mediacja. Takie podmioty mogą także tworzyć ośrodki mediacyjne. Ośrodki mediacyjne przekazują listy stałych mediatorów prezesowi sądu okręgowego, który udostępni je zainteresowanym – zazwyczaj za pośrednictwem strony internetowej Sądu. Informacje o stałych mediatorach można znaleźć także na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, stronach internetowych stowarzyszeń mediatorów, organizacji społecznych i zawodowych oraz instytucji zajmujących się mediacją.

Obszary stosowania mediacji

- * Mediacja może być stosowana w wielu dziedzinach życia. Na gruncie prawnym najczęściej spotyka się ją w odniesieniu do spraw:
  - * Rodzinnych, w tym małżeńskich
  - * Cywilnych, w tym spadkowych i majątkowych
  - * Pracowniczych, w administracji i sporach urzędowych
  - * Gospodarczych
  - * Karnych a także dotyczących nieletnich

Koszty mediacji

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Koszty mediacji

- * Na koszty mediacji składa się wynagrodzenie mediatora i zwrot wydatków związanych z przeprowadzeniem mediacji. Obciążają one strony, co do zasady w równych częściach, chyba że strony ustalą inny podział rozliczeń.
- * Możliwe jest złożenie wniosku o zwolnienie od kosztów mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd.
- * W postępowaniu mediacyjnym ze skierowania sądu, w sporach niemajątkowych oraz w sporach o prawa majątkowe, w których wartości przedmiotu sporu nie da się ustalić, wynagrodzenie mediatora wynosi 150 zł za pierwsze posiedzenie mediacyjne, a za każde kolejne - 100 zł (łącznie nie więcej niż 450 zł).
- * Jeśli postępowanie dotyczy praw majątkowych, wynagrodzenie mediatora wynosi 1% wartości przedmiotu sporu (nie mniej niż 150 zł i nie więcej niż 2000 zł za całość postępowania mediacyjnego). Zwrotowi podlegają też wydatki mediatora poniesione w związku z przeprowadzeniem mediacji (w tym opłata za wynajem pomieszczenia do 70 zł za jedno posiedzenie oraz koszty korespondencji, w wysokości nieprzekraczającej 30 zł). Jeśli mediator jest podatnikiem zobowiązanym do rozliczenia podatku od towarów i usług, do kosztów mediacji dolicza się podatek VAT.

Zwrot opłaty sądowej

- * Jeśli dojdzie do zawarcia ugody przed rozpoczęciem rozprawy, strona otrzyma zwrot 100% opłaty sądowej, którą zapłaciła wnosząc sprawę do sądu. Jeśli do zawarcia ugody przed mediatorem dojdzie po otwarciu rozprawy, strona otrzyma zwrot 75% opłaty sądowej.
- * W przypadku mediacji pozasądowej, wysokość wynagrodzenia mediatora i zwrot jego wydatków poniesionych w związku z przeprowadzeniem mediacji wynikają z cennika ośrodka mediacyjnego lub strony uzgadniają je razem z mediatorem przed rozpoczęciem mediacji.
- * W sprawie o rozwód lub separację, jeżeli dojdzie do pojednania się stron przed sądem I instancji i cofnięcia pozwu, strona otrzymuje zwrot 100% opłaty sądowej, którą zapłaciła wnosząc sprawę do sądu. Jeżeli pojednanie się stron nastąpiło przed zakończeniem postępowania przed sądem II instancji, strona otrzymuje zwrot 50% uiszczonej opłaty od apelacji.
- * W przypadku mediacji, do której doszło nie na podstawie postanowienia sądu, wysokość wynagrodzenia mediatora i zwrot jego wydatków wynikają z cennika ośrodka mediacyjnego lub strony uzgadniają je razem z mediatorem przed rozpoczęciem mediacji.

Zalety mediacji

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Korzyści płynące z mediacji

- * Pomaga utrzymać bądź odbudować prawidłowe relacje międzyludzkie bądź między przedsiębiorcami
- * sprzyja budowaniu porozumienia
- * przyczynia się do zniwelowania konfliktu na stałe
- * Wypracowanie rozwiązania dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb i oczekiwań
- * zapewnia stronom możliwość decydowania o ostatecznym wyniku
- * zapewnia równorzędną pozycję dla wszystkich stron konfliktu lub sporu,
- * zaspokaja potrzebę wyartykułowania przez stronę swoich krzywd
- * przyczynia się do skrócenia okresu trwania postępowania sądowego
- * Przyczynia się do zmniejszenia ilości spraw zawisłych w Sądach
- * przyczynia się do zmniejszenia kosztów związanych z postępowaniem sądowym
- * realizuje konstytucyjną zasadę prawa do sądu

Statystyki dot. postępowań mediacyjnych

Źródło:

1) https://www.mediacja.gov.pl/files/doc/0320_208_2016%20Postępowanie%20mediacyjne%20w%20sądach%20rejonowych%20w%20latach%202006-....pdf

2) https://www.mediacja.gov.pl/files/doc/0320_208_2016%20Postępowanie%20mediacyjne%20w%20SO%20w%20latach%202006-2015%20oraz%20lp.%202....pdf

Podsumowanie liczby postępowań mediacyjnych w Sądach Okręgowych okolic Warszawy

I połowa 2016 roku:

- * SO w Warszawie – 658 postępowań
- * SO Warszawa-Praga – 71 postępowań
- * SO Ostrołęka – 10 postępowań
- * SO Płock – 37 postępowań
- * SO Radom – 18 postępowań
- * SO Siedlce – 8 postępowań

Postępowanie mediacyjne w sprawach cywilnych Sądach Okręgowych okolic Warszawy w I połowie 2016 r.

- * SO w Warszawie – 222 postępowań
- * SO Warszawa-Praga – 70 postępowań
- * SO Ostrołęka – 10 postępowań
- * SO Płock – 32 postępowań
- * SO Radom – 18 postępowań
- * SO Siedlce – 8 postępowań

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Postępowanie mediacyjne w sprawach gospodarczych w Sądach Okręgowych okolic Warszawy w I połowie 2016 r.

- * SO w Warszawie – 430 postępowań
- * SO Warszawa-Praga – 0 postępowań
- * SO Ostrołęka – 0 postępowań
- * SO Płock – 0 postępowań
- * SO Radom – 0 postępowań
- * SO Siedlce – 0 postępowań

Postępowanie mediacyjne w sprawach z zakresu prawa pracy w Sądach Okręgowych okolic Warszawy w I połowie 2016 r.

- * SO w Warszawie – 6 postępowań
- * SO Warszawa-Praga – 1 postępowanie
- * SO Ostrołęka – 0 postępowań
- * SO Płock – 5 postępowań
- * SO Radom – 0 postępowań
- * SO Siedlce – 0 postępowań

Mediacje ogółem w sądach rejonowych okolic Warszawy(okręgi sądowe) w I półroczu 2016 r.

- * Okręg warszawski – 1470 postępowań
- * Okręg warszawsko-praski – 249 postępowań
- * Okręg ostrołęcki – 17 postępowań
- * Okręg płocki – 384 postępowań
- * Okręg radomski – 101 postępowań
- * Okręg siedlecki – 86 postępowań

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Postępowanie mediacyjne w sprawach cywilnych w sądach rejonowych (okręgi sądowe) w I półroczu 2016 r.

- * Okręg warszawski – 167 postępowań
- * Okręg warszawsko-praski – 48 postępowań
- * Okręg ostrołęcki – 6 postępowań
- * Okręg płocki – 138 postępowań
- * Okręg radomski – 5 postępowań
- * Okręg siedlecki – 17 postępowań

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Postępowanie mediacyjne w sprawach gospodarczych w sądach rejonowych (okręgi sądowe) w I półroczu 2016 r.

- * Okręg warszawski – 931 postępowań
- * Okręg warszawsko-praski – 0 postępowań
- * Okręg ostrołęcki – 1 postępowanie
- * Okręg płocki – 5 postępowań
- * Okręg radomski – 0 postępowań
- * Okręg siedlecki – 0 postępowań

Postępowanie mediacyjne w sprawach z zakresu prawa pracy w sądach rejonowych (okręgi sądowe) w I półroczu 2016 r.

- * Okręg warszawski – 152 postępowań
- * Okręg warszawsko-praski – 8 postępowań
- * Okręg ostrołęcki – 1 postępowanie
- * Okręg płocki – 116 postępowań
- * Okręg radomski – 2 postępowania
- * Okręg siedlecki – 14 postępowań

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

Postępowanie mediacyjne w sprawach z rodzinnych w sądach rejonowych (okręgi sądowe) w I półroczu 2016 r.

- * Okręg warszawski – 130 postępowań
- * Okręg warszawsko-praski – 93 postępowań
- * Okręg ostrołęcki – 3 postępowań
- * Okręg płocki – 55 postępowań
- * Okręg radomski – 77 postępowań
- * Okręg siedlecki – 15 postępowań

Dziękuję za uwagę!

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com